

Bijstand van een advocaat is te belangrijk voor politieke spelletjes of trofeeënwetgeving

Deze week behandelt het parlement **het wetsvoorstel waardoor de rechtsbijstandsverzekering fiscaal wordt aangemoedigd** meer burgers gemakkelijker kunnen opkomen voor hun rechten. Binnen de Zweedse coalitie was overeenstemming bereikt over een ontwerp van wet, maar de N-VA heeft nu via een persbericht gemeld dat “de rechtsbijstandsverzekering uit koker van minister Geens, haar doel voorbijschiet” en dat ze het wetsvoorstel dat ze destijds mee steunde niet zal goedkeuren.

De Orde van Vlaamse Balies, die alle Vlaamse advocaten groepeert, doet een oproep aan de politici om de politieke spelletjes rond die wet te stoppen en de persoonlijke vetes te overstijgen. Het wetsvoorstel is niet zomaar “uit de koker” van de minister gekomen, maar is het resultaat van lange gesprekken met onder meer de advocatuur. De advocatuur heeft daarbij grote toegevingen gedaan, om toch een wettelijke regeling mogelijk te maken die de toegang tot het recht voor meer burgers financieel mogelijk maakt. Wanneer de wet niet wordt goedgekeurd, wordt weer een kans verkeken om werk te maken van een brede en toegankelijke justitie.

Het is zonneklaar dat de werking van justitie nog steeds zorgwekkend is. Lange wachttijden vooraleer een zaak voor de rechtbank wordt behandeld, onzekerheid door de alsmaar wijzigende wetgeving én door de afgelopen jaren sterk toegenomen kosten. Alle burgers zijn gelijk voor de wet, maar voor steeds meer onder hen zijn er te hoge financiële drempels en zien ze af van hun rechten. Er zijn vele ingrepen nodig om daaraan tegemoet te komen. Het fiscaal aftrekbaar maken van de premies voor een rechtsbijstandsverzekering is er daar slecht één van. Voor de Orde van Vlaamse Balies volstaat die ene maatregel niet, maar het is in ieder geval een hulp voor de vele rechtzoekenden die het niet meer aandurven om zich te beroepen op de rechten die ze putten uit de wetten die het parlement heeft gestemd.

Iedereen heeft het recht om zich juridisch te laten bijstaan door een advocaat om geschillen te vermijden of op te lossen via een procedure voor de rechtbank of via een buitengerechtelijke oplossing van het geschil. In al die omstandigheden is de bijstand van een onafhankelijke advocaat essentieel. Wie minvermogend is, kan een beroep doen op de door de overheid ondersteunde juridische tweedelijnsbijstand ('pro Deo'). Wie daarbuiten valt, moet zelf de kosten dragen. Veel tweeverdieners kunnen dat financieel niet meer aan en dat is onaanvaardbaar in een rechtsstaat. Op die manier wordt wetgeving zinloos, want ze biedt geen bescherming voor wie ze bedoeld is.

Het voorstel om de rechtsbijstandspolis uit te breiden is gekoppeld aan een fiscale aftrek, maar zal ook gepaard gaan met een groot engagement van de advocatuur en de verzekeraars in verband met de tarieven van de advocaten. De gesprekken hierover hebben lang geduurd en het wetsvoorstel is een ultiem compromis. Dat voorstel afdoen als symbolisch of een trofeeënwetgeving miskent de inspanningen die door de sector werden geleverd om tegemoet te komen aan een probleem dat niet zij maar wel de politieke wereld heeft gecreëerd.

De Orde van Vlaamse Balies doet dan ook een oproep aan de politici om oog te hebben voor de belangen van vele burgers aan wie nu praktisch het recht wordt ontnomen om zich door een advocaat te laten begeleiden.